

K. Hartalaskij

I.

Pyhäkoulufirjallisuutta

opettajille, vanhemmille ja lapsille.

(Toim. E. Murén.)

Dumalan suuri

ja

ihmisten suuri.

Esitti

Emil Murén.

Helsingissä 1890.

Weilin & Göös'in osakeyhtiön kirjapainossa ja kustantama.

Hinta: 25 penniä.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Jumalan suuri ja ihmisten suuri.

Pyhäkoulu ei ole ihmisten suuri, sillä ei ole sitä muotoa, joka tekisi sen suureksi ihmisten silmissä. Mikä muoto sillä sille pitäisi oleman, että ihmiset sen suurena pitäisivät? Sillä pitäisi oleman korkeasti oppineet ja maailmallisesti sivistyneet opettajat. Kouluhuoneen tulisi olla mukavan näköisen salihuoneen, joka tyhdyttäisi ajan vaatimuksia. Siinä pitäisi olla suuret akkunat, joten valo runsaassa määrin pääsisi huonetta valaisemaan. Terweellisen ja puhtaan ilman ylläpitämiseksi huoneessa, tulisi sen olla väljän ja korkean sekä varustettuna ilmatormilla, jotta ilmanvaihto olisi runsas ja wilkas. — Koulun kaluston ja irtaimiston pitäisi oleman hyvän ja hyvässä kunnossa. Penkkien ja pöytien tulisi olla käytännöllisiä ja kauniita. Runsaasvarainen kirjasto tarwittaisi, jotta lap-

filla olisi tilaisuus kirjallisuuden kautta kartuttaa tietojansa. — Hyvä ja sointuisa harmoniumi tarwittaisi myös, jotta lapsia voitaisi opettaa kauniisen wirren weisuun. Tätä kaikkea ynnä muuta vielä tarwittaisi pyhäkoululle, ennenkuin se näkyisi ihmisten silmissä suureksi.

Mutta kaikkea tätä juuri puuttuu pyhäkoululta. Emme voi toivoakaan pyhäkouluillemme köyhässä, harwasti asutussa maassamme näitten ulkonaisien etujen saamista. — Kun vielä lisäksi otamme huomioon, että pyhäkoulutoimi on olewa kristillisen rakkauden wapaata työtä, ja siis ei tule turwautumaan waltioapuun, ei kirkollisiin rahoihin eikä kuntien warastoihin, niin on tyytyminen ulkonaisissa suhteissa niihin olosuhteisiin, jotka tarjona ovat. — Todellisuudessa muodostuwat pyhäkoulut kansamme keskuudessa warsin toisen laatuisiksi, kuin uuden ajan oppilaitokset. — Pyhäkoulun opettajat tulewat olemaan tawallisesti yksinkertaisia, kristillismielisiä miehiä tai naisia kansan seasta ilman suurta koulu-
siwistystä. Kouluhuoneena tulee warmaan-

kin usemmissa paikoissa seurakunnissamme olemaan tavallinen talonpoikaistupa, joka on hämärä ja matala. Koulun kalastosta ei ole suurin tietoa, muutamia lautoja asetettuina pölkkyjen päälle istumapaikoiksi lapsille, siinä on kaikki. Kirjavarasto tulee vastaiseksi olemaan pieni, nimittäin kirjasto, katekismus ja raamatunhistoria sekä ehkä vähän pyhäkoulukirjallisuutta, siinä on jo tarpeeksi. — Näin vähä-waativaisena, ja näin vähä-arvoisena pyhäkoulu todellisuudessa tulee esiintymään. **Se ei todellakaan ole ihmisten suuri.** — Onko siis ihmeteltävää, että pyhäkoulu aikakautenamme, jolloin kaikkialla rakennetaan loistavaa ja suurenmoista, pidetään warsin halpa-arvoisena kouluna, jonka eteen ei suuresti kannata työskennellä.

Mutta jos nyt pyhäkoululta puuttuu tuollonainen etewyys, joka tavataan hywin järjestetyssä kiertokoulussa ja muhkeaksi rakennetuissa ja säännöllisesti hoidetuissa kansakouluissa, niin on sillä kuitenkin oma omituinen suurruutensa, jota ei ensimmäisellä silmäyksellä huomata. Kaikilla kouluilla on merkityksensä

ja arvonja, niin on pyhäkoulullakin. Sillä on suuri merkitys ja arvo.

Pyhäkoulu on „Jumalan suuri“. Mitä se merkitsee? Se merkitsee, että pyhäkoulu on suuri Jumalan edessä, vaikka ei se ole suuri ihmisten silmissä. — Mikä tekee nyt pyhäkouluun „Jumalan suureksi“? Tähän vastaamme: Pyhäkoulu on „Jumalan suuri“, sentähden että tässä Jumalan Sanalla lapsia opetetaan pyhäpäivinä.

Jumalan Sana tekee pyhäkouluun suureksi. Tämän totuuden ymmärtää ainoastansa se ihminen, joka tietää antaa Jumalan Sanalle oikean sille tulewan arvon. — Sanansa kautta Jumala puhuu ihmisille, ilmoittaa ajatuksensa heille ja vaikuttaa heissä. Kuten aurinko säteillensä valaisee, lämmittää ja luonnossa eloa synnyttää, samalla tavalla Jumala, henkien Aurinko, sanallansa valistaa ihmisjärjen, lämmittää rakkauden henkiwoimalla ihmis sydämen ja synnyttää hengellisen elämän ihmisessä. — Voimallinen on aurin gon vaikutus luontoon, sen näemme kawat-aikana. Me näemme silloin lumen ja jään

sulawan, me saamme ihastuksella katsella ih-
 meitä luonnossa tapahtuvan. Kaikki wirkoo
 uuteen eloon ja oloon. Murmet tulevat
 vihanhoiksi, lehdet puiissa puhkeavat, ku-
 kat kasvavat ja kukoistavat, linnut, perhoset
 ja muut eläinkuntaan kuuluvat olennot wir-
 kistyvät kulin tavallansa Luojansa kunniaa
 ylistelemään. — Ihmeelliset ovat täten au-
 ringon säteitten vaikutukset. — Hengelliset
 Aurinkon säteet ovat yhtä ihmeelliset waiku-
 tussisjansa. Jumalan sanat ovat nyt nuo-
 t säteet. Uutta elämää nekin synnyttävät ja
 waikuttavat. Niillä on se voima, sillä ne
 ovat „Jumalan ajatuksia“. — Erinomainen
 vaikutus on nyt näillä Jumalan ajatuksilla,
 nämät tuovat Jumalan Hengen ihmisiin ja
 siten yhdistävät ihmishenget Jumalan kanssa.
 Seuraukset tästä ovat arvaamattoman suu-
 ret. Ne, jotka täten ottavat vastaan Ju-
 malan, saavat voiman „Jumalan lapsiksi“
 tulla, he syntyvät Jumalasta ja kasvateaan
 Jumalan elämään, Joh. 1: 12. Tässä nyt
 sisältyy kaikkein suurin onnellisuus, johon ei
 mitään voida verrata. — **Koulu**, jonka war-

sinaisena tehtävänä on opettaa lapsia Jumalan Sanaa käyttämään ja kättämään, on siis todellakin suuri. Sillä on sijallinen ja hengellinen suuruutensa, vaikka sillä ulkonaisesti olisikin halpa muoto. — Jumalan Sana tekee siis pyhäkoulun suureksi.

Mutta ei tämä yksinään pyhäkoulua korota pyhäksi ja korkeaksi oppilaitokseksi, vaikka tässä jo olisi kyllin kylläksi. — Oppilaat myöskin tämän koulun korottavat. — Mitenkä se on mahdollista? Se on mahdollista syystä, että oppilaat pyhäkoulussa ovat lapsia, jotka taas ovat „taiwaan taimia“. — Jumala itse pitää lapset suuressa arvossa. Hän sanoo, että lapsi on suurin taiwaan valtakunnassa, Mat. 18: 4. Hän vaatii, että Hänen opetuslastensa tulee olla niinkuin lapset, muutoin eivät he ole joweliaita taiwaan valtakuntaan, Mat. 18: 3. Hän ilmoittaa, että joka Hänen nimeensä lapsen hoitaa, hoitaa Hänen itsensä, Mat. 18: 5. Hän puhuu lasten suojelusenkeleistä, jotka näkevät taiwaallisen Isän kasvot, Mat. 18: 10. — Näin Herra lapsia ylistelee. Selvästi näkyy, että lapset

ovat erityisesti Hänen suosimiansa, ovat Hänelle „filmäteriä“. — Oi, jospa kaikkien kristittyjen filmät aukenisivat näkemään lasten sisällistä suuruutta, kyllä ne sitte paremman hoidon saisivat, mutta lasten suuruus on monelta kätketty. — Jumalan juuri ei ole ihmisten juuri. — Minkätähden on siis lapsi niin erinomaisen juuri Jumalan edessä, kuin Herra Jeesus itse ilmoittaa? Sentähden lapsi on Jumalan juuri, että hän on vapaampi itsekkyydestä kuin täysi-ikäiset ovat. — Itsekkyyks tekee ihmisen pieneksi Jumalan edessä. Sota itsekkäämpi ihminen on, sitä pienempi, sitä kykenemättömämpi hän on vastaanottamaan Jumalan Hengen vaikutuksia.

Kun siis lapsi on vähemmän itseks, kuin täysi-ikäinen ihminen, niin on selvä, että häneen Jumalan Sanalla vaikuttaminen on kiihtoisempaa työtä, kuin täysi-ikäisiin vaikuttaminen. Siis on toivoa, että pyhäkoulu myös saavuttaa josjakin määrin tarkoituksensa, ja että lapset sen kautta saatetaan Herran Jeesuksen tykö ja Hänen kauttansa Jumalan yhteyteen. — Täten tehdään otollisella ta-

walla työtä „Herran wiinimäesjä“, „taitwaan taimia“ kaswatetaan taimasta warten. Kuinka hyödyllinen ja kunniallinen työ tämä on, että lapset kaswatetaan Jumalan wiisauteen, woi=maan ja wäfewyhteen, ja siten tehdään „Jumalan suuriksi!“ — Lapset tekewät nyt pyhäkoulun suureksi, koska he itse owat suuria Jumalan edessä.

Kerrotaan mainiosta Luteruksen ystävästä ja apumiehestä **Filip Melanktonista**, että kun hän yliopistoon meni luentoa pitämään, niin hän hywin nöyrästi ja kohteliaasti terwehti oppilaitansa. Kun tästä häneltä kysyttiin, minkätähden hän noin suurta kunnioitusta osoitti oppilailleensa, niin hän wastasi, että hän oppilaisjansa näki suuria miehiä, näki ylhäisiä wirkamiehiä, jotka tulewaisuudessa oliwat yhteiskuntaa hallitsewat. — Filip Melanktonilla oli hengellinen filmä näkemään suuruutta siinä, missä harwa sitä näkee. — Mutta kaikki eiwät näe suuruutta lapsissa, eiwätkä sentähden pidä sitä koulukaan suurena, jossa lapsia yksinomaisesti Jumalan Sanan ymmärtämiseen ja Jumalan Hengen

osallisuuteen kasvatetaan. — Kuitenkin ovat lapset Jumalalle erinomaisen kalliita, vaikka ihmiset mitä hyvänsä ajattelisivat, sillä Jumalan Sana sen selvästi ilmoittaa. Siis tekewät lapsetkin, joita pyhäkoulussa opetetaan, tämän oppilaitoksen suureksi.

Mutta ompa pyhäkoululla vielä muuta-kin suuruutta. Sen suuruus on siinä, että se toimii pyhäpäivänä. Me tiedämme, mitä Jumala kolmannessa käskyssä sanoo. Hän sanoo: „Muista lepopäivää, että sen pyhittät“. — Ja opetusisämme Luterus selittää lepopäivän pyhittämisestä seuraavaa vähässä Katekismuksessa: „Meidän pitää pelkäämän ja rakastaman Jumalaa, niin ettemme saarnaa, emmekä Hänen sanaansa ylenkatso, vaan että me pidämme sen pyhänä, mielellämme sitä kuulemme ja opimme.“ — Luterus pitää siis lepopäivän pyhittämisenä Jumalan Sanan oppimisen. — Koska nyt pyhäkoulussa lapsia opetetaan Jumalan Sanaa käsittämään, niin tuo koulutyö on lepopäivän pyhittämistyötä. — Tämä asia siis myöskin korottaa pyhäkoulun merkitystä ja arvoa ja tekee sen suureksi.

Lepopäivän eli pyhäpäivän pyhittämisellä on suuri siunaus. Sen monipuolista siunausta emme voi sanoilla selittää. Mutta me sen huomaamme, kun tiedämme, että se saattaa ihmiset runsaaseen Jumalan henkivoimien osallisuuteen. Kuten puun tulee olla maahan juurinsa kiinnitettynä voidakseen elää ja kasvaa, samalla tavalla on ihmisyydän oleva juurinsa Jumalaan kiinnitettynä, että Jumalan henkivoimat ylläpitäisivät hengellistä elämää ihmisessä. — Hengellinen elämä tekee sekä ykijityisen että kansan onnelliseksi ja kykeneväksi. **Hengellinen elämä on wälttämättömänä elinehtona kansalle, sillä „ei ihminen elä ainoastaan leiwästä, waan jokaisesta sanasta, kuin Jumalan suusta lähtee“, Mat. 4: 4.** — Jos hengellinen elämä kansasta häviää, niin kansa waipuu oman turmeluksensa partaalle. Ei oppisuus, ei siwistys, ei hywä lainsäädäntö, ei warallisuus eikä hywät yhteiskunnalliset laitokset korwaa hengellisen elämän puutetta. — Kansan, josta puuttuu hengellinen elämä, wertaa Herra Jeesus „wiikunapuuhun“, joka ei kannu hedelmää, ja jonka

lopullinen tuomio on, että se häätetään pois, Luuk. 13: 6—9. — Pyhäkoulu on välitappaleena, jonka kautta lapset pyhäpäivän pyhittävät, ja jonka kautta hengellinen elämä tulee kasvavassa nuorisossa ylläpidetyksi. — Pyhäkoulu tuottaa siis suurta siunausta yhteiskunnalle. Sen merkitys on suuri ei vain yksittäisille henkilöille ja kirkolliselle seurakunnalle, vaan vielä valtiolliselle yhteiskunnallekin. — Kansan henki jalostuu sen kautta ja hengellinen elämä elähyttää kaikki kansan kerrokset, kun pyhäkoulutoimi tulee yhteiseksi kansalliseksi tehtäväksi. Tupalaisen pojasta aina ylhäisimmän virkamiehen poikaan asti tuo Jumalan Henki vaikuttaa, kun Hän runsaimmassa määrässä vuodatetaan kansan yllälepopäivän pyhittämisen ja pyhäkoulujen kautta. — Terweellinen vastapaino jumalattomuudelle, jota kansan keskuudessa sekä ylhäisissä että alhaisissa pyhäpäivinä harjoitetaan, on siis pyhäkoulutoimi. Ei yhdenkään todellisen isänmaan ystäväen pitäisi olla asettumatta pyhäkouluun ystävien riviin. Jokaisen kelpokansalaisen pitäisi rupeaman edistämään kaikin

voimin tätä asiaa. — Ja kun ei tässä suuria rahavaroja kysytä, vaan kysytään ainoastansa kristillistä rakkautta, niin luulisi jokaisen kristityn rohkenewan ruweta pyhäkoulun ystäväksi ja edistäjäksi.

Ensimmäinen ehto todelliselle edistyksele on pyhäkoulun arvon ja merkityksen tunnustaminen. Sen arwo ja merkitys näkyy nyt jo tästä sanotusta. Pyhäkoulu on suuri oppilaitos, jonka suuruus ei ole ulkonaista eikä nähtävääistä laatua, mutta jolla on sijallinen, jumalallinen suuruus. — Sen tekee suureksi Jumalan Sana, jota siinä opetetaan, lapset, joita opetetaan ja kasvatetaan, sekä lepopäiwän eli pyhäpäiwän pyhittäminen, joka siinä tapahtuu.

Mutta suuruutta voi opettajasakin olla, vaikka tämä suuruus on samaa vaatimatonta laatua, kuin itse koulukin. — Suurta ja jaloa on tehdä työtä ilman aineellista palkkaa. Suurta on uhraawaisella rakkaudella työssäkennellä uskollisesti, uttterasti ja kestäväisesti ilman yleistä kannatusta vanhempien ja kansan puolelta. Suurta on tunnustaa Jesuksen

Kristuksen nimeä yhteiskunnassa, jossa useat sen jäsenistä häpeävät sitä tunnustaa. Suurta on viettää pyhäpäivänsä Jumalan Sanan tutkimisessa ja Jumalan kansa seuruksitelemisessä silloin, kun muut seurakunnan jäsenet tavallisesti etsivät itsellensä maallisia huvituksia ja wirwoituksia. Suurta on vielä sekin, että opettaja kestää nöyrällä ja kärsivällisellä sydämellä niitä pilkkasanoja ja parjauksia, joita suruttomat useinkin heittelevät sitä kohtaan, joka on ryhtynyt ajamaan **Jumalan asiaa**. Suurta on lopuksi waeltaa lapsille **esikuvana hywyhteeseen** ja itsensäkieltäwäisellä mielellä kieltäntyä pois suruttomien pahentawaisista huvituksista. — Tämä kaikki on suuruutta, jota pyhäkoulun opettajilta toivotaan. Tämä hywin korwaa sen maallisen siwistyksen ja opin puutteen, joka ehkä on monella pyhäkoulun opettajalla, kun ei hän ole ollut tilaisuudessa saamaan korkeampaa koulusiwistystä. Mutta **kunto miehen tekee, ja tässä kristillinen kunto**. — Siinä määrässä, kuin pyhäkoulun opettajalla on kristillistä mieltä ja kuntoa, on hän kel-

wollinen opettaja tässä ammatissa, hänellä on „ammattisivistys“, ja hänen työllänsä on juunaus. Lapset oppivat paraiten niitten kautta, jotka heidän ajatuskaunallensa kykenevät asettumaan. Tähän tarwitaan etupäässä luonnollista kykyä ja rakastawaa mieltä opettajalla olewaksi, jonka tähden ei oppisuus tule niin juuresti kysymykseen, kuin uskollisuus opetuksessa. — Rakkaudessa ja yksinkertaisuudessa puhutun sanan lapset todellakin paraiten tajuaavat. — Pyhäkoulua ei meidän siis tule opettajan yksinkertaisuudenkaan tähden halweksia, kun opettaja wain on mielenlaatuunsa ja elämänsä katsoen hywä ja kelpwollinen.

Kukaan ei woi opettaa, mitä hän ei itse osaa; kukaan ei woi antaa, mitä ei hänellä itsellänsä ole, siis on tarpeellista, että hän joka Jumalan tykö lapsia johdattaa, on Jumalan yhteydessä uskon kautta Kristukseen. Hänen tulee olla lapsen, „Jumalan lapsen“, jonka Jumala Sanansa kautta on synnyttänyt lapsel-
 jensa. — Näillä opettajilla on suuri arwo. He owat korkean koulun käyneitä, nimittäin

„Pyhän Hengen koulu“. — Onko sellaisia henkilöitä joka paikkakunnalla maassamme? Tähän on vaikea vastata, sillä hengellinen suuruus on salattua suuruutta. Mutta jos niin olisi, ettei joka paikkakunnalla, missä pyhäkoulu olisi tarpeellinen, olisi sellaisia henkilöitä, jotka pyhäkoulun opettajiksi olisivat soveliaita, käytyänsä Pyhän Hengen koulua, niin voidaan niitä saada. No, mitenkä niitä sitte saadaan? Niitä saadaan juuri pyhäkoulujen kautta. — Kun Jumalan Sanan wain tulee käytäntöön, niin se synnyttää hengellistä elämää, samoin kuin auringon säteet synnyttävät eloa luonnossa. Jumalan Sanan wiljeleminen pyhäkoulussa vaikuttaa, ei ainoastansa lapsiin, joihin kansan tulevaisuus perustuu, waan opettajiinkin, sillä työ opettaa heitä, ja vielä kaikkiin, jotka jollakin tavalla tulewat yhteyteen pyhäkoulujen kanssa. — Kotielämään, kiertokouluun, kansakouluun, rippikouluun, seurakuntaelämään ja yhteiskuntaelämään ja wihdoin vielä ijanlaskijaiseen elämään lähtewät vaikutukset Jumalan Sanan wilpittömästä ja uskollisesta tarkastamisesta pyhäkouluisa.

Kuka voi nyt vielä sanoa, että pyhäkoulu on vähäarvoinen koulu, jonka eteen ei kannata työskennellä? Hän niin sanoo, joka arvon ja suuruuden mittaa inhimillisen, ulkonaisen loiston ja komeuden mukaan. Mutta se, jonka silmä on avattu näkemään hengellistä suuruutta, eikä tarvitse ulkonaisia merkkejä suuruudelle, tunnuistaa: Croitus on tehtävä Jumalan suuren ja ihmisten suuren välillä. — Pyhäkoululla on jumalallinen suuruus, kun sillä on Jumalan Sana.

MS 38117

